

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo. v. p[ro] Septuagesima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Domínica in Septuagesima

Quò toleras istū tā solitariū et tā difficilē locū pōr: Quibz ille rīdēns ait. **Q**uis labor totius tēpīs mei nondū vni⁹ horētor mentoz eternoꝝ spaciū est. Oportet inq̄t nōs in puo tpe hui⁹ vite sustinere laborez z macerare passioēs vt inueniam⁹ in alio seculo perpetuā recompensationē. **G**reg. Dum labore transitorio atterimur: a labore ppetuo liberamur.

Pro tertio. Audistis rē. Audite q̄ dicit lex t. Bōa fides i⁹ tractibz suāda est: z de actionibz z obligationibz. l. Bōnā fidem. et. ff. eo. ti. l. Bona fides. Ergo etiā vt hī. xxiij. q. j. **H**olī. Fides cū pmitit hosti: seruanda est. Pone casū. Si contractū feceris cū socio: nōne suandus est: alīs rē. Multo mag⁹ cū dño rē. Estote q̄ dgo fideles vt tandē vnicuiq̄ dicat illud **M**att. xxv. Euge serue bone z fidelis: qz in pauca fuisti fidelis sup̄ mul. te cō.

Sermo. v. p Septuagesima.

Sic currite
rē. Castigo corpus meū z i seruitutē redigo ne forte cū alijs p̄dicauerim ipse reprobi efficiar. j. **C**oz. ix. **I**bi tria sunt notāda q̄ faciunt ad cursum spiritualem.

Carnis mortificatio / Castigo corp⁹ m.
Mortificationis subiectio. z in seruitutem redigo.

Subiectionis ratio. ne forte cū alijs rē De pmo. ij. **C**oz. iij. Semp mortificationē iesu i corpe vō circūferētes. De scōdo **R**ho. vj. **E**xhibete mōra vīa fūire iusticie in scificationē. De tertio **G**al. v. **Q**ui tassa. s. opa carnis agunt regnū dei nō psequent. **S**ic currite rē.

Prim⁹ ar. An bñtudo ad quā currere debem⁹ p̄sistat in visione diuine essentie. **N**ō. qz dicit **D**ion. c. j. mystice theologie. Per id qd est sup̄remū intellectus: hō deo iungit oīno ignoro. **C**ontra. j. **J**o. iij. **V**idebim⁹ eū sicuti est. **R**esponder **T**ho. j. ij. q. iij. **U**ltia hōis bñtudo nō p̄t p̄sistere nisi in visione diuine essentie. **H**ō em̄ nō est p̄fecte bñs q̄dū sibi restat aliqd desiderandū. **I**nest autē naturalit hōi desiderū cū cognoscit effectū: z scit eū bñe causā: vt etiā cognoscat de eā qd ē:

illō desiderū est quasi admirationis z causat inq̄sitionē. vt dicit in p̄ncipio metaphysice. nec illa inq̄sitiō q̄scit quōsq̄ pueniat ad cognoscendū essentiā causē. **A**d p̄fectū igitur visionem oportet q̄ homo p̄tingat p̄ intellectum ad ipsam essentiā p̄me causē. **C**um autē dicit **D**ion. q̄ p̄ id qd rē. loq̄tur de cognitione eoz q̄ sunt in via ad bñtudinē tendentes. **H**ec **D**ion. **P**ro fundamēto. **N**obilissima cognitio hōi possibilis: est cognitio diuinoꝝ. **U**n̄ **C**omentator in. ij. de ania. **M**elius est scire modū cū de rebz nobilioribz q̄ multū de rebz vīhoribz. **N**obilissimū autē ē p̄mū ens a quo oīs alia bonitas p̄cedit tanq̄ a p̄ma causa effectiua formali z finali. **E**t iō in e⁹ cognitione maxie est hōis p̄fectia felicitas. **N**am sic iuxta virgiliū in georgias. **F**elix q̄ potuit rez cognoscere causas. **M**axie felix q̄ causam simplr p̄mā cognoscat. **S**ed querit **A**n in e⁹ visione aut in cognitione e⁹ abstractiua p̄sistat bñtudo. **D**ic rñ. vt s. **E**t q̄ conclude q̄ desideranda ē illa vīsiō. **N**am vt hī i libello de p̄temptu mūdī. **Q**uantū gaudebūt q̄s gaudia sūma replebūt. **Q**uos illustrabit q̄s semp letificabit. **V**isio sc̄a dei splendorq̄ sue faciei. **V**isio in quā clarissima. j. **C**oz. xij. **V**idemus nunc p̄ speculuz in emig. tunc autē facie ad fa. **E**t quo etiā habet q̄ est remediabilis. **A**tendite o p̄ctōres miseri q̄ tāto bono: vosmetipos puatis: adulteri: raptores rē. **S**ed quid necessariū est vt ibi pueniam⁹ mus. **A**udi dñm in euangelio **M**att. v. **B**eati mūdo corde qm̄ ipi deuz vi. **D**ierro. **D**und⁹ deus a mundo corde conspiciatur. **T**emplū em̄ dei esse nō p̄t q̄qd pol lutū. **F**igura **A**po. vij. **I**lli de turba magna quā vidit iōānes erant añ thronū z i cōspectu agni amicti stolis albis z palme i manibz eoz. **P**er hoc q̄ sunt añ thronoz diuine maiestatis intellige q̄ deum vident z intuent thronum diuine maiestatis: alas nō p̄cēt añ thronū q̄ reprobi. **D**icant autē eē in cōspectu agni: p̄pter visionē bñtutatis ch̄i. **A**micti stolis albis: p̄pter puritātē inocētie. z palme in manibz eoz: in signum victorie. **A**ug. in solī. **O** regnum bñtutis eterne: p̄tutis diuine: spes sc̄oz: z corona glorie: facie ad facie videris a sanctis: letificans eos vñdq̄ pace tua.

Secundus ar. In pcedenti rē. Nūc de scdo pncipali qd est remuneratio desideranda q notat in euāgelio ibi. Cū aut sero fac. eēzē. Ubi circa remuneratiōe tan gūtriplex p̄sideratio.

Prima ē p̄sideratio t̄p̄alis p̄ditōis

Secda est p̄sideratio eq̄l̄is distributiōis

Tertia ē p̄sideratio irrationalis murmuratiōis.

Prima igit rē. qz d̄r. Cū sero factū eēt in fine vite vel mūdi. Chryf. Cōsidera q nihil nob mane: imo sero reddit dñs mercedē. qz solū remunerat p̄uerantē opariuz z fidele. Facto itaqz sero dixit dñs vinee .i. de p̄curatori suo. i. ch̄zo: cui p̄ dedit oia in man⁹. vt d̄r Jo. v. P̄ oē iudiciū dedit filio. Dixit ḡ illi: Uoca oparios et redde illis mercedē incipēs a nouissimis vsqz ad p̄mos. q. d. Uoca oparios: nō ociosos: d̄ labore ad requē Apo. xiiij. Amo/ do iā dic̄ sp̄is vt redescant a laboribz suis. Uoca d̄ fuiture ad libertatē Ro. viij. Ip̄a creatura liberabit a fuiture corruptionis in libertatē gl̄ie filioz dei. Uoca inquā d̄ paup̄rate ad diuitiaz copiositatē. Matt. xx. Venite b̄d̄icti p̄ris mei p̄cipite reg.

Secda est p̄sideratio eq̄l̄is distributiōis Cū em̄ venissent nouissimī: qz sc̄z circa hora v̄ndecimā venerāt acceperūt singulos denarios. Venientes aut̄ z p̄mi arbitrati sunt qz pl⁹ eēt accepturi: acceper. at̄ et ipsi singulos denarios. Hora denari⁹ diurn⁹ d̄r p̄mo dari nouissimis. qz fm̄ Aug. lz de tur oibz s̄k̄ illi tñ q̄ post vnā horā vel paucas ip̄m accipiūt. dicunt̄ pus recipere q̄z illi q̄ post mltas horas expectauerūt z post ea receperūt. Et vt d̄r Chryf. nimia misericordia ordinē nō asperit. Egle aut̄ accipiūt p̄miū: vt ondat̄ fz aplm̄ qz nō ex operibz saluati sum⁹. Ber. Exaggera q̄ntū/ uis opaz extolle sudores. Melior est mīa domini sup̄ vitas. Ex ea sane opis z t̄pis dāna mihi refartio. Acceperit itaqz nouissimī z p̄mi ex p̄cepto p̄ssimilias singulos denarios. i. eq̄le p̄miū qz v̄cz oim̄ est vna b̄ritudo obiecti sc̄z bonū infinitū. Item ē ibi eq̄litas p̄portionis qz ql̄bet recipit fm̄ merita. Est etiā eq̄litas duratiōis qz oim̄ b̄ritudo erit eterna. j. De. v. De⁹ ois gratie vocauit nos i eternā gl̄iam suā. Tercia ē p̄sideratio irrationalis murmuratiōis.

Cū d̄r: Et accipiētes p̄mi murmurabant aduersus p̄mfamilias dicētes. Hi noui simi vna hora. q. dice. modico tpe labores portauerūt z pares illos nob fecisti q̄ portauim⁹ pond⁹ diei z estus. Pond⁹ dici s̄gnat op⁹ iusticie sc̄tus p̄ calorē tentatiōnū. Dic̄ Chryf. qz nō oportet ea q̄ in pabolis dicunt̄: fm̄ totū qd d̄r iuestigare fz intētiōe p̄p̄ quā pabola posita ē itelligere. Vñ nō est itelligendū b̄ros murmurare ex inuidia: s̄ h̄ d̄r vt ondat̄ hos tāto p̄titos honore eē: qz inuidia exinde alijs generari posset si possibile eēt. Notandū tñ qz duplex ē murmur sc̄z conq̄stionis z admiratiōis. Primo mō nō murmurāt beati de alioz gl̄ia s̄ sc̄do mō: dei v̄cz misericordia et liberalitatē admirātes. Sequit̄: At ille r̄ndens vni eoz dixit: Amice nō facio tibi iuriā qz iuriā locū n̄ h̄z vbi ē mēra gr̄a. Nōne ex denario diurno cōuenisti mecū: tolle qd tuū ē z vade. q. d. Suffice re tibi v̄z merce tua. An nō licz mihi qd volo facere: q. d. Sic. Quia em̄ vult id licitū ē: qz volūt̄s dei ē mēsuraz recitudo totius eq̄tat̄. An ocul⁹ tu⁹. i. p̄sideratio tua nequā ē qz ego bon⁹ sū: ex natura bonitatis abundant̄ cōicans. Si dicat̄ aut̄ b̄roz p̄sideratio neq̄: hoc nō ē p̄p̄ culpā: sed p̄p̄ p̄sideratiōis eq̄l̄itatē qz admiratiō illa cōsurgit ex p̄sideratiōe diuine iusticie magis q̄ sue misericōdie. Greg. Stulta ē hois q̄stio p̄ bonitatē dei. Congrēndū qd ē eēt si non daret qd d̄bz: si nō dat: nō debz. Magna certe z oim̄ inexplicabil̄ illa merces celestis: qz misericordit̄ dat nob oibz in dñi v̄na fidele laborātibz. Exēplū. Erāt duo monachi colloq̄ntes d̄ vita eterna: qz p̄sen serūt qz q̄ p̄mus moreret̄: de statu suo alle r̄timaret. Doctuo vno: altero dolēte apparuit illi mortu⁹ sole clarior: benigne euz salutās: Cūqz de vita eterna q̄reret: r̄ndit Sic auduim⁹ sic vidim⁹: qd ocul⁹ nō vidit nec aur⁹ audiuit nec i cor̄ hois ascendit qz p̄parauit de⁹ diligētibz se. Ber. Mercet̄ sc̄toz tā magna ē qz nō pōt mēsurari: tam mltā qz n̄ p̄t nūerari: tā copiosa qz nō p̄t finiri: tā p̄ciosa qz nō pōt extimari.

Tertius ar. Audistz rē. Cōsiderate ḡ hui⁹ magnitudinē p̄mij. Nā vt dicit iura. Qualitas negocij ē p̄siderāda. ff. de iudicij. Rōnūqz. z. L. vñ vi. l. vi. qñ. Et

¶ Dñica in Beptuagesima

de appell. Eū sit donatio. et de iureiur. ca. vi. in fi. Et norate q̄libent futunt hoies dño liberalissimo / q̄ suos suos sp̄ amplissi me remunerat yltra merita. Exponet ap p̄lica notādo illud Prouer. j. Qui me au dierit absq̄ terrore req̄set. r. z abundantia p̄fruet. maloꝝ timoꝝe sublato.

Sermo. vij. p̄ Septuagesima.

Sic currite

z. Nolo vos ignorare fr̄es qm̄ p̄res n̄ri oēs sub nube fuerūt: et oēs mare trāsierunt: z oēs i moysē bapti zati sunt i nubez in mari. j. Co. x. Tria sūt ibi notāda q̄z p̄sideratio inuitare debz ad currendū. Informatōis benignitas. Nolo vos ignorare fr̄es. Informatōis quali tas / qm̄ p̄res n̄ri zc. Expositōis p̄itas. et oēs in moysē zc. s. i figura. De p̄mo Phil. j. Testis ē mihi de⁹ quōsup̄ia oēs vos in visceribz ch̄ri. De secōdo Ero. xiiij. ad lon gū. De tercio. j. Coz. x. Ois in figura con tingebāt illis. ¶ Sic currite.

Primus ar. An b̄ritudo illa ad quam currenduz ē in sola dei visioe p̄sistat. ¶ Sic Aug⁹. Visio ē tota merces. Co tra. B̄ritudo p̄ficat totā aiām zc. R̄nder Bon. in. iij. di. xlij. Oēs v̄res q̄ p̄ gr̄am h̄nt actū i deū: h̄ebūt p̄ gl̄iaz act⁹ p̄fectos euacuat⁹ imp̄fect⁹. ¶ Un̄ rōnalis (cui⁹ ē mō credere p̄ fidē) tunc videbit ap̄pe Concupi scibilis (cui⁹ ē amare) tunc diliget perfecte. Irascibilis cui⁹ ē erigi z iniri p̄ sp̄em tunc tenebit z certe. ¶ Un̄ hos tres act⁹ / di / stinguūt tres doctes. s. visio / dilectio / z cō / prehēsiō siue tensio / siue fruitio p̄ appropri ationē. Nā fruitio ista tria cōplectit. ¶ Lūz aut̄ d̄r. Visio est tota merces. Dicendū q̄ isti tres act⁹ visio / dilectio / z tensio sūt oi / no p̄iuncti z cōnexi. Unde q̄ p̄fecte videt: p̄fecte amat z habet. Et iō in sc̄toꝝ p̄bis: p̄ cōnexionē qd̄ est oim / attribuitur vni. Magis attribuit visioi / p̄pter hoc: q̄ i vi sioe distinguūt stat⁹ patrie a statu vie. Nō sic in dilectioe qz v̄trobiz est dilectio. sed in patria ē visio nō in via / sed credulitas ē de nō viso. Hec Bon⁹. ¶ Pro fund. Ma gne v̄tilitatis res ē sc̄toꝝ b̄ritudinē sepius meditari. Balter⁹ in alex. Felices aie dū

vitalis calor artus Erigit infusus: si p̄ga stare daret. Que maneat magna decurso tpe iustos. ¶ Premia: q̄ req̄es: z q̄ p̄ria tu s: Impius expectet: nō vos funest⁹ ha bido Irretiret amor: nec carnis amica li bido viscera zc. Nec mirū si tāte b̄ritudis meditatio retrahat a malo / z ad bonū allu cit: qm̄ illa ē ois siue totalis hois p̄fectio. ¶ Un̄ Boe. de p̄so. B̄ritudo ē stat⁹ oim bo noꝝ aggregatiōe p̄fect⁹. De hac q̄ b̄ritu dine q̄rit An in sola op̄atione intellect⁹. s. visione p̄sistat. Dic r̄n. v̄r s. Ex q̄ p̄clude fatuitatez mundanoꝝ q̄ sp̄eta b̄ritudine / mūdānis se miserabilr̄ imergunt. Bern. Sic stulti extimatores. De minimis ma ximā: z de maxis minimā curā gerūt. Au distis. O miserabiles pctōres. Sed quō ad b̄c beatitudinē pueniemus. Audi ps̄. Quis ascendet in montē dñi zc. sequit⁹ In nocēs manibz zc. Et itez. Dñe q̄s habibz tabit in tabnaculo tuo zc. Et sequit⁹. Qui ingredit sine macula zc. ¶ Ubi nota q̄ illuc puenire ē difficile. Iō dicit Quis ascē det. q. d. pauci. j. Pe. iij. Vir iustus salua bit zc. ¶ Itē honorabile iō dicit in montem dñi zc. et in tabernaculo tuo zc. Joan. xij. Si q̄s mihi miserauerit honorificabit eū p̄ me⁹ q̄ est in celis. i. in domo celesti. ¶ Itē est maxie delectabile. Iō dicit: aut q̄s req̄ escet. Heb. iij. Festinem⁹ ingredi in illam requē. Sed quō q̄s ingredit. Audi Qui ingredit sine macula zc. ¶ Figure Ero. xxx. Preceptū fuit vt aaron z filij ei⁹ laua rent man⁹ z pedes in labio eneo qm̄ ingres suri essent tabernaculū a n̄q̄ accederēt ad altare tymiamatis. s. ad offerendū incēsu. Et addit ne forte moriamur. Sp̄ualr̄ aar ron interpretat mōs fort⁹ / seu montanus: et si q̄ v̄rū deuotū volentē sur sū ascendere q̄ oino lauand⁹ ē s̄m pedes. i. affectiones / et man⁹. i. opa / si velit intrare domū dei cele ste z accedere ad altare siue thronū dei zc. ¶ Als moriet morte ifernali. Apo. xij. Nō introibit in eā aliqd̄ coinquinatū.

Secundus ar. In p̄cedēti zc. Nūc de tercio p̄ncipali qd̄ est p̄clusio admirā da: ibi. Sic erūt zc. Ubi tria tangunt euz admiratione p̄replanda.

Primū ē rectitudo diuine iusticie. Sic erunt zc.

Secundū est amplitudo beniuolentie.